

Henryk Batowski

Mickiewicz i Palacký

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 45/2, 678-679

1954

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

V. K O R E S P O N D E N C J A

MICKIEWICZ I PALACKÝ

W Pamiętniku Literackim (XLIV, 1953, z. 2, s. 701), w dziale recenzji, został omówiony m. in. wychodzący w Opawie Slezský Sborník. W omówieniu tym czytamy, że na uwagę zasługuje nieznana skądinąd wzmianka o spotkaniu Mickiewicza ze sławnym czeskim historykiem Fr. Palackim w r. 1853 w Paryżu. Otóż sprawa ta nie jest bynajmniej skądinąd nieznana, chociaż nie zna jej także autor omawianego artykułu, Józef Magnuszewski, publikujący w Slezskim Sborníku list Palackiego (z 25 grudnia 1863 r.) do polskiego słowianofila Józefa Chociszewskiego. Magnuszewski pisze w swym artykule na s. 262: „nemohl jsem bohužel nikde najít bližší informace o osobních stycích Palackého s Mickiewiczem“ (tzn. „nie mogłem, niestety, nigdzie znaleźć bliższych informacji o osobistym kontakcie Palackiego z Mickiewiczem“).

Sprawa ta jednakże jest znana od jubileuszowego roku Mickiewiczowskiego 1898. Wspomniał o niej wtedy najpierw zasłużony polonofil czeski Fr. Kvapil — w swym artykule o związkach Mickiewicza z Czechami (ogłoszonym w czasopiśmie *Osvěta*, XXXVIII, 1898, 7) a na marginesie tego znakomity czeski historyk Jaroslav Goll poparł tę wiadomość w swym omówieniu artykułu Kvapila na łamach *Českého časopisu Historického* (IV, 1898, s. 285) i wtedy zacytował właśnie fragment listu Palackiego, którego pełny tekst ogłasza teraz Magnuszewski. Goll pisze, że zachował się — niewątpliwie w pozostałości po Palackim przechowywanej w Muzeum Czeskim w Pradze — koncept tego właśnie listu. Przedrukował ten fakt, w tymże tomie wymienionego pisma (Č.Č.H.), autor innego i fundamentalnego, przed rozprawą K. Górskiego z r. 1925, studium o Mickiewiczu w Czechach — sławny historyk literatur słowiańskich — Jan Máchal (s. 389). Nie umniejsza to, oczywiście, zasługi ciekawej publikacji Magnuszewskiego.

Przypomnę także fakt, że w książkach pozostałych po Mickiewiczu zachował się egzemplarz jednej z prac Palackiego, mianowicie egzemplarz ogłoszonego w pracach Akademii Wiedeńskiej niemieckiego sprawozdania z poszukiwań archiwalnych, odbywanych wtedy przez Palackiego w Paryżu. Egzemplarz ten posłał Palacký niewątpliwie na pamiątkę rozmów prowadzonych na wiosnę z polskim poetą. Na egzemplarzu jest dedykacja po francusku: „*A Mr Mickiewicz de la part de l'auteur*“ (mój wykaz Biblioteki Mickiewicza [1933], poz. 10).

Dodajmy wreszcie, że i w Polsce wiadomość o tym spotkaniu była ogłoszona. Mianowicie: w *Kurierze Poznańskim* (1921, nr 134), skąd przedrukowano ją w 16 tomie *Dzieł wszystkich Mickiewicza* (Warszawa 1933, s. 354, przyp. 11), pomijając jednakże nazwisko Palackiego w skorowidzu i dlatego zapewne nie zauważył tego Magnuszewski. Trudno się zorientować, czy drugie

zdanie tego cytatu (po „temat niewyczerpany“) jest echem słów Mickiewicza, czy też własnym sądem Pałackiego.

Tyle dla informacji czytelników *Pamiętnika Literackiego*, skoro znalazła się w nim wiadomość określająca spotkanie wielkiego poety polskiego z wielkim czeskim historykiem — jako sprawę właściwie nieznaną.

Henryk Batowski

* * *

KSIĄŻKI NADEŚLANE

HISTORIA I TEORIA LITERATURY

H. Balzak, *Ojciec Goriot*. Przełożył Tadeusz Żeleński (Boy). Opracował Jan Nowakowski. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Nasza Biblioteka.

Biernat z Lublina. *Wybór pism*. Opracował Jerzy Ziomek. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 149.

A. Fredro, *Pan Jowialski*. Komedia w czterech aktach, proza. Opracował Władysław Szyszkowski. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Nasza Biblioteka.

J. U. Niemcewicz, *Jan z Tęczyna*. Opracował Jan Dłhm. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 150.

E. Orzeszkowa, *Listy zebrane*. T. 1. Do druku przygotował i komentarzem opatrzył Edmund Jankowski. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Instytut Badań Literackich.

A. Radiszczew, *Podróż z Petersburga do Moskwy*. Przełożył Seweryn Pollak. Opracował Wiktor Jakubowski. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Biblioteka Narodowa. Seria II, nr 87.

J. Słowacki, *Do autora „Trzech Psalmów“*. Podobizna autografu Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich. Państwowe Wydawnictwa Naukowe. Warszawa 1954. Teksty do ćwiczeń edytorskich. Nr 1a.

J. Słowacki, *Beniowski*. Opracował Eugeniusz Sawrymowicz. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Nasza Biblioteka.

J. Słowacki, *Fantazy*. Opracował Stanisław Jerschina. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954. Nasza Biblioteka.

J. Słowacki, *Kordian*. Część pierwsza trylogii „Spisek koronacyjny“. Opracował Eugeniusz Sawrymowicz. Zakład im. Ossolińskich. Wydawnictwo PAN. Wrocław 1954.